

Text k úkolu KDE JSEM – část 1 – podklady pro učitele

Libreto: Termínem **lokalizace** se označuje uvedení/zjištění informací o místě, kde se stalo neštěstí a kam je třeba poslat pomoc.

"Správná lokalizace události má zcela klíčový význam pro vyslání pomoci volajícímu. Důsledně vzato, lokalizace události je jediný údaj, bez kterého se záchranná služba při vyslání pomoci skutečně neobejde. Při zjišťování místa se nevyplácí spěch. V případě nejasností se tedy víc než kdy jindy vyplatí investovat minutu do zjištění a ověření správné lokalizace, než tuto minutu ušetřit a následně jich desítky ztratit špatným směřováním výjezdové skupiny."

MUDr. Ondřej Franěk - *Manuál dispečera zdravotnického operačního střediska, 7. vydání*

Výše uvedený text je vybrán z materiálu, který je určen pro vzdělávání operátorů (dispečerů) zdravotnických operačních středisek. Pokud voláme na tísňovou linku, je právě operátor/ka na telefonu naším partnerem. Aby operátor/ka mohl/a provést správnou lokalizaci, potřebuje naši spolupráci. Pokud voláme pomoc na místo neštěstím, musíme být schopni popsat co nejpřesněji místo, kde se událost stala. Na toto téma je zaměřena následující aktivita.

1. lokalizace v obydlených oblastech:

Lokalizace v obydlených oblastech je obvykle jednodušší v porovnání se situací, kdy voláme pomoc v neznámém terénu. Mozaika fotografií ukazuje významné prvky, které je možné pro lokalizaci použít.

V příloze aktivity, jsou na fotografiích zobrazeny 3 skupiny orientačních prvků pro lokalizaci v obci (lokalizace_obec1 – 3).

<p>Skupina 1 názyv obcí, názvy ulic</p>	
<p>Skupina 2 čísla objektů (čísla popisná, orientační, evidenční)</p>	
<p>Skupina 3 významné orientační body v obci</p>	

A. Jaké základní údaje pro lokalizaci v obci jsou nejlepší? (Pokud je známe.)

Základními údaji pro lokalizaci v obci jsou: **název obce**, ve městech pak **ulice** (popř. městské části u větších měst) a **číslo domu**.

Poznámka: V současném systému organizace záchranných služeb se dovoláte na krajské zdravotnické operační středisko (ZOS). Při udávání názvů je tedy nezbytné udat co nejpřesnější údaje. Např. obcí s názvem Nová Ves je jen v Jihočeském kraji několik (Nová Ves – u Českých Budějovic, Nová Ves v blízkosti Českého Krumlova, Nová Ves nad Lužnicí, Nová Ves u Chýnova, Nová Ves u Mladé Vožice... aj.). Podobně je třeba přesně uvádět názvy ulic či městských částí.

B. Podíváte-li se na rozdílný vzhled čísel (všechny fotografie čísel domů byly pořízeny v roce 2014 v jednom městě), jak byste co nejpřesněji identifikovali jednotlivé stavby? Vyznáte se v číslech objektů? Víte, jaké jsou rozdíly mezi jednotlivými čísly na fotografiích?

*Domy na menších obcích mívají jedno číslo (**číslo popisné**). Ve městech je obvyklé, že kromě čísla popisného (často červená tabulka) se používá ještě **číslo orientační** (často modrá tabulka), které není povinné a udává pořadí domu v ulici, popř. na náměstí. Uvedené barevné odlišení čísel se může v různých městech lišit. Navíc jednotný vzhled čísel je pravidlem spíše u starší zástavby. Novější (či renovované) stavby mohou mít čísla v různém barevném i materiálovém provedení. Číslo na žluté tabulce se označuje jako **číslo evidenční** a označují se jím např. rekreační objekty, garáže nebo dočasné stavby. Pokud si nejste jistí, o jaké číslo se jedná, nedomýšlejte si, číslo jednoduše popište (např. na skle na vratech domu velké červené číslo 1003; na stěně domu číslo 1272, na sloupku u branky číslo 17 apod., na vratech garáže žlutá tabulka s černým číslem 1137).*

C. Pokud neznáte název ulice a číslo popisné, jaké další orientační prvky lze pro lokalizaci využít? Jaké jsou naopak méně vhodné?

*Pokud si nejste zcela jistí názvem ulice, popř. číslem popisným domu, **nedomýšlejte si je, sdělte, že si nejste jistí**, pokuste se místo popsat pomocí blízkých objektů. K lokalizaci jsou vhodné typické objekty uvedené na ilustračních obrázcích, které se obvykle značí i do běžných map. Méně vhodné k lokalizaci jsou vžitá místní „lidové“ názvy, pomocí nichž se domluvíte s místními („u báby na rohu“, „pod ptákem“, „u bývalé mototechny“), operátorovi sedícímu v krajském městě však mnoho neřeknou.*

D. Co můžete udělat v situaci, kdy přesně víte, kde jste, ale popis místa je pro Vás tak složitý, že jej neumíte „předat“?

*Pokud víte přesně, kde jste, a znáte úskalí při hledání příslušného místa (lidé, kteří vás jedou navštívit, obvykle bloudí, i když jim místo popíšete), **můžete se domluvit, že na sanitku počká někdo v místě, které umíte jednoduše popsat** (na autobusové zastávce, u kostela, na náměstí u kašny, na křižovatce na začátku vesnice apod.).*

2. lokalizace v terénu

Lokalizace v terénu je ve srovnání s lokalizací v obydlených oblastech obvykle komplikovanější. Udat správné údaje pro přesné určení místa nehody je většinou obtížnější než v obci. Mozaika fotografií ukazuje významné prvky, které je možné pro lokalizaci použít.

V příloze aktivity, je na fotografiích zobrazeno 5 skupin orientačních prvků pro lokalizaci v terénu (lokalizace_teren1 – 3).

<p>Skupina 1 orientační prvky na silnicích a dálnicích</p> <p>Skupina 2 vodní toky</p>	<p>Silnice a dálnice dálniční km čísla sjezdů silniční objekty</p> <p>Vodní toky říční km názvy vodních toků</p>
<p>Skupina 3 orientační prvky na železnici</p>	<p>Železnice co je a co není číslo přejezdu zastávka hektometrovníky (zde 4,3 km)</p> <p>Detail tabulky P99999</p>
<p>Skupina 4 turistické značení</p> <p>Skupina 5 významné prvky v krajině</p>	<p>Turistické značení rozcestníky traumatologické body</p> <p>Významné prvky v krajině</p>

Náměty na otázky pro žáky + autorská řešení (kurzívou)

Co vše může pomoci při lokalizaci v neznámém terénu?

S pomocí obrázků na obrazovce projdeme s žáky některé důležité prvky, které lze použít pro lokalizaci v neznámém terénu.

- ✓ Označení dálničních kilometrů, silničních objektů (např. mosty).
- ✓ Označení železničních přejezdů (zdůrazníme, které číslo je a které číslo není číslem přejezdu – viz obrázky); hektometrovníky na železnici.
- ✓ Názvy vodních toků, označení kilometráže vodních toků.
- ✓ Turistické rozcestníky; traumatologické body (body záchrany) v turisticky frekventovaných oblastech.
- ✓ Dominantní prvky v krajině.